

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ג.א

עין משפט נר מצוה

א זא מיי פיע מהלכות
טוען וטען הלכה ז
סגן עשין אה
ב ח ב מיי פיע מהלכות
מלה וזה הלכה ה
סגן עשין ד טוש"ע ח"מ
קי לא ספק א
ג א מיי פיע מהל' טוען
וטען הלכה י סגן
עשין אה טוש"ע ח"מ סי'
ד טע ספק ד
ד מיי פיע שם הל' א
סגן עשין שם טוש"ע
ח"מ סי' פו ספק א

ריבוי הנאכל

ראסקי לשמעתיה אפי'
תימא סומכוס שבועה זו
דקתי במתי' מדרבנן היא
דאמר ר' יוחנן שבועה זו
תקנת חכמים היא. סנויא
דשמעתין במגדא דשור
שנת את הפהר סכומכוס.
תוב אמר לימא מתני'
ללא כר' יוסי דאמר בפי
המפקד א"כ מה הפסיד
הרמאי אלא הכל יהא
מונה עד שיבוא אליהו
ויאמר לפי ה. ושנתין
אפי' תימא ר' יוסי התם
ודאי איכא רמאי אבל
הבא דיל' תרווייהו בהדי
הדיב אבהיה וכי ואקשי'
תוב לר' יוסי ולרבנן הא
דתנן גבי חנוני על פנקסו
שחנוני אמר נתתי והפועל
אמר לא לקחתי ושעניו
שיהין שבשעין גוטליין
מבעיה"ב והא הכא דודאי
איכא רמאי ולא אמרו
הכל יהא מונה עד שיבוא
אליהו. והדינן התם היינו
טעמא משום דרכול פועל
למימר אנא לך עבדי
עבדתה הב לי אגרא
מאי אית לי גבי חנוני.
חנוני אמר ליה לבעה"ב
אנא שליחותך עבדי וכי.
תני ר' חייא מנה לי
בידך והלה אומר אין
לך בידי כלום והעדים
מעידן אותו חמשים
נותן לו חמשים וחייבי
שבועה על השאר שלא
תהא הודאת פני גדולה
מהעדאת עדים מק"ו.
ותנא תנא. פירושיה ותנא
שנאה. כלומר שעניו
במשנתיהו כשמעתיה דר'
חייא ותנן שנים אוחזין
בטלית וכי. [מאין שלא
תהא הודאת פני גדול'
מהעדאת עדים וכי' אמרה
תורה מודה מקצת הטענה
ישבע שנאמר אשר יאמר
כי הוא זה. ודרשין לזה
אשר יאמר כי הוא הוא
טעמא טוענא (וה בלבד)
יש לך אצלי זה בלבד
שנמצא מודה במקצת
הלכך ישבע. תנה בהודאת
פני במקצת שהיא קלה
חייב שבועה העדאת
עדים שהיא חמורה ממנה
לא כ"ש שיהיה חייב.

התם ודאי איכא רמאי. לכך קנים ליה גם צמה שהוא שלו
נודחי אצל הכה אומר תרווייהו צדידי הדדי אגזוהו
לויכא רמאי דכל חד סגור שהוא הגביה קודם: א"י נמי התם
קנים בי היבי דא"ר. אצל

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

אלא מהוורתא כדשנין מעיקרא.
נוכל לומר דהדר ציה
ולא סגי בטעמא דמפסיד הרמאי
לנדל דלא קנים ר' יוסי אלא היכא
לויכא ודאי רמאי ואית ליה פסידא
אצל היכא לויכא רמאי וליכא פסידא
לא יקנוס כדמשמע לישנא דא"כ מה
הפסיד הרמאי מיהו לשון אלא
משמע דהדר לגמרי וכן בסמוך
דפריך זין לרבנן זין לרבי יוסי נימא
יהא מונה אף על גב דהתם לית
ליה פסידא לרמאי:

גבי חנוני נמי יהא מונה. לר"ע
דאמר (יבמות דף ק"ס): זללק
מתמשה ואינו יודע מאלו מהם לקח
נותן לכאור'א"ל פריך אמאי נותן
לכאור'א יהא מונה דהתם הוה ליה
למדכר ואיזה דלפסיד אנפשיה:
ור"א אמרת ל' הב ליה בסהדי.
תימנה לוימא ליה צעל הצביס
לתקוני שדרתך ולא לעוטי אטע"ג ללא
אמר ליה הצ ליה צהדי היה לו מעצמו
להשיס על צה. כדלמרינן דפי' הכותב
(כמזות דף ע"ג.) גבי אצימי אפי' מסקי
ציה זוי צי' מחווי אצריהו ציד' (רצף)
ופרענהו ואמר לכו הצ לי שטרע
ואמרו ליה הן סטרע'י מיהו ומסקי
התם דלא שח א"ל שקול שטרע והצ
לכו זוי ולא שח הצ זוי ושקול שטרע
מחייב השליח משום דאמר ליה לתקוני
שדרתך ולא לעוטי וי"ל דהתם כיון
דחוצר לקיחת השטר כאילו אומר
עשה צמותו עיני שיצא השטר לידך
אצל הכה לא חוצר עדים כלל:
בפני מה אמרה תורה בו'. פי'
יהא נאמן צמגו דאי צעי
כופר הכל או ילנף מהכא ללא נימא
מגו צעלמא ומשני דלזין זה מגו דלזין
אדם מעיז פניו לכפור הכל הואיל
וחצירו מכיר שצקו אצל צמקוס
שיכול להעני כגון צבנו ואמר מנה
לאצריך צידי והאכלתיו פרס נאמן
צמגו דאי צעי כפר הכל כדליתא
פ"צ לכתובות (דף י"ח וס"ג) וצפרק
שצועת הדיינים (שעשיות דף ע"ג.)
וא"ת כופר הכל מנולן דפטור ואין
לומר מטעם חזקה דלין אדם מעיז
דהא אפי' צמקוס שיכול להעני פטור
כגון צבנו ואפילו מודה מקצת פטור
התם מגו דאי צעי כפר הכל ואין
לומר דלפנין מדאליטרין למכתב
שעד אחד מחייבו שבועה ואי כופר
הכל חייב מאי נפקא מינה מעד אחד
הא בלאו הכי חייב דהא אלתריך
צמקוס שהוא אינו תובע כלום ואינו
והאי

ואיכא למימר כוליה דמר או כוליה דמר או כוליה
דמר אפילו הכי חולקין בלא שבועה: **ה**כא לויכא דררא דממונא.
ועוד דאיכא למימר דתרווייהו צדידי הדדי אגזוהו: לא ל"ש. דחולקין
בלא שבועה: **ו**תוקף. אוחזין: דר' יוסי.
לקמן צמפסיד (דף לו.).

ואיכא למימר כוליה למר ואיכא למימר כוליה
למר אמר סומכוס ממון המושל ברפסך חולקין
בלא שבועה הכא דליכא דררא דממונא
דאיכא למימר דתרווייהו היא לא כ"ש אפילו
תימא סומכוס שבועה זו מדרבנן היא כדרכי
יוחנן דאמר ר' יוחנן (שבועה זו תקנת חכמים
היא שלא יהא כל אחד ואחד חולק ותוקף
בטליתו של חבירו ואומר שלי חולק לימא
מתניתין דלא כרבי יוסי דאי כרבי יוסי יהא
אמר' א"כ מה הפסיד רמאי אלא הכל יהא
מונה עד שיבוא אליהו אלא מאי רבנן כיון
דאמרי רבנן השאר יהא מונה עד שיבוא אליהו
הא נמי בשאר דמי דספקא יהא הא מאי אי
אמרת בשלמא רבנן התם דודאי האי מנה
דחד מינייהו הוא אמרי רבנן יהא מונה עד
שיבא אליהו הכא דאיכא למימר דתרווייהו
הוא אמרי רבנן פלגי בשבועה אלא אי אמרת
ר' יוסי יהא השתא ומה התם דבדואי איכא
מונה למר ואיכא מנה למר אמר ר' יוסי יהא מונה
עד שיבא אליהו הכא דאיכא למימר דחד
מינייהו הוא לא כ"ש אפי' תימא ר' יוסי התם
ודאי איכא רמאי הכא מו יומר דאיכא רמאי
אימא תרווייהו בהדי אגבהוה אי נמי
התם קנים ליה רבי יוסי לרמאי כי היכי דלודי
הכא מאי פסידא אית ליה דלודי תינח מציאה
מקח וממכר מאי איכא למימר. אלא מחוורתא
כדשנין מעיקרא בין לרבנן ובין לר' יוסי התם
גבי חנוני על פנקסו דקתני יזה נשבע וגוטל
וזה נשבע וגוטל מ"ש דלא אמרינן נפקיה
לממונא מבעה"ב ויהא מונה עד שיבא אליהו
דאז בודאי איכא רמאי אמרי התם היינו טעמא
דאמר ליה חנוני לבעה"ב אנא שליחותך לידך
קא עבדינא מאי אית לי גבי שכיר אע"ג דקא
משתבע לי לא מדימין לי בשבועה את
האמנתיה דלא אמרת לי בסהדי הב ליה
ושכיר נמי א"ל לבעה"ב אנא עבדי עבדתא
לך מאי אית לי גבי חנוני אע"ג דמשתבע לי
לא מדימין לי הלכך תרווייהו משתבעי ושקלי
מבעל הבית: (ד' תני רבי חייא) מנה לי בידך
והלה אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים
אותו שיש לו חמשים וזו נותן לו חמשים וזו
ויישבע על השאר שלא תהא הודאת פני
גדולה מהעדאת עדים מק"ו ותנא תנא וכה
הכא כיון דתפיים אנן סהדי דמאי דתפיים האי
דידיה הוא ומאי דתפיים האי דידיה הוא וקתני
ישבע מאי שלא תהא הודאת פני גדולה
מהעדאת עדי' מק"ו שלא תאמר הודאת פני הוא
דרמאי רחמנא שבועה עליה כדרבה דאמר
רבה מפני מה אמרה תורה ימודה מקצת
הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו בפני
והאי

(א) לקמן ה"ה. (ב) לקמן ה"ה.
(ג) שצעות מה"ה. (ד) ועי'
תוכי לקמן ה"ה. (ה) ד"ה ר'
חייא). (ו) עיין תוכי
שצעות לר' ד"ה אהר
(ז) כמזות י"ח. ויטין לא:
צ"ק ק"ה. שצעות מנ:
לקמן ה"ה: (ו) ולעיל ה"ה:
(ח) [שמות כג, (ט) ועי' צ"ב,
(י) ס"א דלה דהר ציה לנמי
אלא דלא סגן. (י"ג) ליל תמא,
(ט) לקמן ה"ה. (ט) וי"ע
אריסת פה בתוס' צ"ק ק"ה.
ד"ה עירוב,

גליון הש"ס

נב' אלא מחוורתא. קשיא
הא תוס' ד"ה ולתו וכו'
כתבו ומיהו ר"מ לנטי
ליתא קמן דנשיליה אס כן
אך ההכרח דצדיק
מעיבא לתנא מו"מ מייר
בנקטו זוי ממד ליתא קמן
דנשיליה ואי היה טעמא
פי' היכי דלודי:

מוסף רש"י

א"כ מה הפסיד רמאי.
א"כ לא יודה לעולם על
ההתם (לקמן דף כ"ד). חזקה
אין אדם מעיז פניו בפני
בעל חובו. לכפור את
הכל, הלכך צבליה הודאת
המקצת אינו נאמן על
השאר, דהאי צבליה על
דכפשיה כו' (בב"ס נ"א) א':
אין אדם מעיז פניו בפני זה
שצועה על טובה, הלכך
הכא דכפר הכל פטור
משבועה, דאי לאו קושטא
צדיה לא הוה מצי למספר
ביום, והיכי דהודה מקצת
צבולה צעי למפשיה והא
דלא כפשיה משום דלין אדם
מעיז פניו (ב"ק פ"ד).

יודע והעד מעיז שהוא גבז או שציו הלוה לו וי"ל דממי הוא זה משמע דגזירת הכתוב הוא דלוקא מודה מקצת הטענה חייב ולא כופר הכללי: